

**Sára Pospíšilová. Návrat k předkřesťanským tradicím? Vývoj a ritualita (novo)pohanských společenství v České republice. Bakalářská práce. Praha, FHS UK 2024, 80 s.**

*oponentský posudek*

Předložená bakalářská práce se zabývá prvními pokusy o založení náboženské komunity, která na přelomu tisíciletí spojovala lidi vyznávající pohanské směry (germánská tradice, slovanská tradice a tradice Wicca) v České republice. Zkoumá, jak došlo k vzniku a rekonstruování tří (novo)pohanských tradic, praktikování rituálů i pokusu o založení společné církve.

Je třeba ocenit zvolené téma, metodu zpracování (orální historie) i jasně formulované výzkumné otázky, na které autorka v textu průběžně odpovídá. Výsledky svého bádání rovněž přehledně shrnuje v závěru. Zároveň oceňuji, že v práci definuje významné pojmy jako náboženství, spiritualita, pohanství či (novo)pohanství.

Primárním pramenem jsou autorce pochopitelně rozhovory s narátory. Je však potřeba vyzdvihnout, že využila i prameny písemné (časopisy, kronika). Byť se autorka opírá o odbornou literaturu, v práci postrádám zhodnocení předchozího bádání o problému. To by umožnilo lépe ukotvit autorčiny badatelské výsledky v rámci dosavadního stavu poznání. Bylo by pochopitelně zajímavé pokusit se též srovnat (s pomocí odborné literatury) situaci v České republice s jinými středoevropskými postkomunistickými zeměmi.

Autorka přináší celou řadu zajímavých výsledků bádání. Já bych uvítal též pokus o vysvětlení toho, proč určitá část lidí z germánské i slovanské větve pohanství navazovala na extremistické pravicové scény, resp. proč tato scéna inklinuje k pohanství. Druhým námětem pro diskuzi je pak problém rozpadu společenství či neúspěch zformovat společnou církev (pro názorové neshody). Zde by mne zajímalo, zda si respondenti uvědomovali svou (současnou) podobnost s islandskou raně středověkou společností, která postrádala výkonnou moc (narátor hovoří o konfliktech na sněmu, odkazujíc na Allting). Zároveň by mne zajímalo, zda si ve společenství byli vědomi, že prameny, které jim umožňují rekonstruovat pohanství (mladší a starší Edda, ságy) byly zaznamenány křesťanskými autory několik set let po konverzi ke křesťanství. Nabízí se též

otázka, zda zkoumali, jak se hovoří o jejich současných názorových problémech (např. homosexualita, postavení ženy ve společnosti) v primárních (středověkých) pramenech. Z textu totiž vyplývá, že (minimálně někteří) narátoři studovali primární i sekundární prameny, relevantní jazyky i (runové) písmo.

Po formální stránce je potřeba ocenit jasně strukturovaný odborný text, který přináší mnoho zajímavých poznatků.

Z uvedených důvodů navrhuji hodnotit bakalářskou práci známkou *výborně*.

V Praze 8.9. 2024

Mgr. Marek Suchý, Ph.D.